

Fremsat den 8. oktober 2014 af økonomi- og indenrigsminister (Morten Østergaard)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om frikommuner m.v.

(Forlængelse af perioden for frikommuneforsøg)

§ 1

I lov om frikommuner m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1027 af 20. august 2013, som ændret ved § 7 i lov nr. 555 af 2. juni 2014, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, ændres »31. december 2015« til: »30. juni 2017«.

2. § 1, stk. 2 og 3, ophæves.

3. I § 27 ændres »30. juni 2016« til: »30. juni 2017«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2015.

Stk. 2. Frikommuneforsøg, der er godkendt før lovens ikrafttræden, kan videreføres indtil den 30. juni 2017.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund og formål

Lovforslaget er en del af udmøntningen af regeringens og KL's aftale af 3. juni 2014 om kommunernes økonomi for 2015. Det fremgår bl.a. af aftalen, at regeringen vil søge tilslutning til, at igangværende frikommuneforsøg kan videreføres indtil medio 2017 for at undgå at stoppe forsøg, som der efter evalueringen måtte være ønsker om kan fortsætte.

Frikommuneforsøget blev igangsat den 1. januar 2012 som led i udmøntningen af regeringsgrundlaget "Et Danmark, der står sammen" fra oktober 2011.

Frikommuneforsøget skal bl.a. ses i lyset af regeringens ønske om i samarbejde med kommuner og regioner at iværksætte en reform af den offentlige sektor med fokus på tillid, ledelse, faglighed og afbureaukratisering. Ønsket med reformen er bl.a. at forbedre kvaliteten af de offentlige ydelser og at frigøre ressourcer til bedre service for borgerne. Det skal bl.a. ske ved, at den offentlige opgaveløsning i højere grad orienteres mod resultater og i mindre grad mod proceskrav.

Ved lov om frikommuner blev de overordnede rammer for forsøget, herunder forsøgsperioden, fastsat, og der blev etableret hjemmel til konkrete frikommuneforsøg. Ved tre efterfølgende ændringer af lov om frikommuner er der givet yderligere hjemler til konkrete frikommuneforsøg. De samlede retlige rammer for frikommuneforsøget er givet ved lovbekendtgørelse nr. 1027 af 20. august 2013.

Frikommuneforsøget ses allerede nu – ca. 1 år før forsøgsperiodens udløb – at have bidraget positivt til moderniseringen af den offentlige sektor. Forsøget har været medvirkende til at understøtte en innovationskultur i frikommunerne, skabt dialog på tværs af kommuner, regioner og ministerier om udfordringer og mere effektive løsninger samt givet input til bl.a. folkeskole- og kontanthjælpsreformerne.

Formålet med lovforslaget er at skabe hjemmel til, at de forsøg, som frikommunerne har haft mulighed for at igangsætte under frikommuneforsøget, kan fortsætte frem til den 30. juni 2017. Efter den gældende lov om frikommuner m.v. udløber frikommuneforsøget den 31. december 2015. Forlængelsen vil give mulighed for, at frikommunerne ikke skal afvikle forsøg, som der evt. træffes beslutning om at videreføre generelt for alle kommuner. Det vil bidrage til en mere smidig og ubureaukratisk overgang ved forsøg, der måtte give anledning til ændret regulering for alle 98 kommuner.

2. Gældende ret

De retlige rammer for frikommuneforsøget er givet ved lov om frikommuner m.v. (lovbekendtgørelse nr. 1027 af 20. august 2013).

Lov om frikommuner m.v. giver de ni frikommuner, jf. lovens § 2, mulighed for at gennemføre forsøg på en række forskelligartede områder frem til afslutningen af frikommu-

neforsøget. F.eks. seniorjob i private virksomheder, et partnerskabsprojekt i sundhedssektoren med fokus på tidlig indsats og inddragelse af udsatte borgere i sammenhængende patientforløb, kortere høringsprocesser ved mindre ændringer af lokalplaner, friere rammer for anvendelse af institutionsbusser på tværs af institutioner m.v.

I medfør af lovens § 4 kan gældende forsøgsbestemmelser i anden lovgivning endvidere anvendes mere vidtgående i forhold til godkendelser af ansøgninger om forsøg fra frikommunerne, uden at tilsvarende ansøgninger fra landets øvrige kommuner også bør imødekommes som følge af den almindeligt gældende forudsætning om lighed.

Med henblik på at understøtte kvaliteten af evalueringen af forsøgene skulle de enkelte forsøg senest være iværksat den 31. december 2013, jf. lovens § 30, stk. 2.

Frikommuneforsøget udløber den 31. december 2015, jf. § 1 i lov om frikommuner m.v. Det medfører, at frikommunerne efter de gældende regler skal afslutte deres forsøg efter lov om frikommuner m.v. og anden lovgivning, jf. her § 4 i lov om frikommuner m.v., pr. denne dato, da der herefter ikke længere vil være hjemmel til forsøgene.

Evalueringen af de enkelte forsøg og opfølgningen herpå, herunder evt. i form af generelle regelændringer for alle kommuner, afsluttes imidlertid først efter forsøgsperiodens udløb. Uden den foreslåede lovændring vil dette medføre, at frikommunerne skal afslutte forsøg, som potentielt i løbet af 2016/17 indarbejdes i den almindelige lovgivning.

3. Lovforslagets indhold

Med lovforslaget forlænges perioden for frikommuneforsøg med 18 måneder, dvs. frem til den 30. juni 2017. Det gælder både forsøg, der er hjemlede i lov om frikommuner m.v., og forsøg, der er godkendt efter forsøgsbestemmelser i anden lovgivning, jf. det foreslåede § 2, stk. 2. Lovforslaget indebærer, at forsøgene forlænges, uden at der er krav om, at frikommunerne anmoder om forlængelse eller at den relevante minister meddeler en ny godkendelse, jf. her de specielle bemærkninger til det foreslåede § 2, stk. 2.

En forlængelse med 18 måneder forventes at give de nødvendige tidsmæssige rammer for frikommunernes evaluering af de enkelte forsøg, den tværgående opsamling herpå, den politiske opfølgning og endelig den lovgivningsmæssige udmøntning.

Det bemærkes, at forsøg efter lov om frikommuner m.v. senest skulle iværksættes den 31. december 2013, jf. § 30, stk. 2, i lov om frikommuner. Det gælder også forsøg efter anden lovgivning, hvor der er blevet lagt vægt på, at der var tale om en frikommune, jf. her § 4 i lov om frikommuner m.v. Forlængelsen giver hverken mulighed for, at kommunalbestyrelsen i en frikommune kan ansøge om at udføre nye frikommuneforsøg eller ansøge om eller beslutte at udføre frikommuneforsøg, som allerede er hjemlede i lov om frikommuner m.v. eller godkendt efter anden lovgivning under henvisning til bl.a. § 4 i lov om frikommuner m.v.

Forlængelsen giver således alene mulighed for, at frikommunerne fortsat kan udføre forsøg, kommunalbestyrelserne senest den 31. december 2013 har truffet beslutning om at iværksætte, frem til den 30. juni 2017.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forlængelsen af forsøgsperioden indebærer, at de eventuelle konsekvenser af frikommuneforsøg, som kommunalbestyrelsen i en eller flere kommuner har valgt at udføre, vil kunne vare i yderligere 18 måneder.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Forlængelsen af forsøgsperioden indebærer, at de evt. konsekvenser af frikommuneforsøg, som kommunalbestyrelsen i en eller flere kommuner har valgt at udføre, vil kunne vare i yderligere 18 måneder.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Forlængelsen af forsøgsperioden indebærer, at de evt. konsekvenser af frikommuneforsøg, som kommunalbestyrelsen i en eller flere kommuner har valgt at udføre, vil kunne vare i yderligere 18 måneder.

7. Miljømæssige konsekvenser

Forlængelsen af forsøgsperioden indebærer, at de evt. konsekvenser af frikommuneforsøg, som kommunalbestyrelsen i en eller flere kommuner har valgt at udføre, vil kunne vare i yderligere 18 måneder.

8. Forholdet til EU-retten

Den seneste ændring af lov om frikommuner m.v. (forslag til lov om ændring af lov om frikommuner (Yderligere forsøgsmuligheder for frikommunerne) (2012/1 LSF 188)) indeholdt hjemler til forsøg med EU retlige aspekter i forhold til bruttostøtteintensitet, statsstøtte, digitalisering, udveksling af personoplysninger og eksportabilitet.

Lovforslaget indebærer, at frikommunerne vil få mulighed for at udføre også de forsøg, som indeholder de nævnte aspekter, frem til den 30. juni 2017.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 23. juni 2014 til den 13. august 2014 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne har gjort brug af forsøgsmulighederne	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne har gjort brug af forsøgsmulighederne
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne har gjort brug af forsøgsmulighederne	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne har gjort brug af forsøgsmulighederne

Advokatrådet, AK Samvirke, Amatørernes Kunst og Kultur Samråd (AKKS), Arkitektskolen Aarhus, Blå Kors Danmark, BL – Danmarks Almene Boliger, BUPL, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, CO-industri, DA, Dag-højskoleforeningen, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Lejerforening, Danmarks Lærerforening, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Privatskoleforening, Danmarks Vejlederforening, Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, Dansk Firmaidrætsforbund, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Friskoleforening, Dansk Land og Strandjagt, Dansk Metal, Dansk Psykolog Forening, Dansk Selskab for Folkesundhed, Dansk Sygeplejeråd, Danske Erhvervsskoler, Danske Fysioterapeuter, Danske Handicaporganisationer, Danske Medier, Danske Patienter, Danske Regioner, Danske Ældreråd, Datatilsynet, DATS – Landsforeningen for dramatisk virksomhed, De Offentlige Tandlæger, De Samvirkende Købmænd, Det kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering, DI, DO – Foreningen Danske Orkesterdirigenter, DUF - Dansk Ungdoms Fællesråd, Efterskoleforeningen, Ergoterapeutforeningen, Finanstilsynet, FOA – Fag og Arbejde, FOLA, Folkeligt Oplysnings Forbund, Fredensborg Kommune, Fredericia Kommune, Frie Skolers Lærerforening, Friluftsrådet, Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste, Forsvarets Materiale-tjeneste, Fritid og Samfund, Fritidshusejernes Landsforening, Fritidssamrådet i Danmark, FSR – Danske Revisorer, FTF, Gentofte Kommune, Gentofte Kommunalforening, Gladsaxe Kommune, Gymnasieskolernes Rektorforening, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, IT branchen, Jobrådgivernes Brancheforening, KL, KMD, KOMBIT, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kristelig Fagbevægelse, KTO, Kulturelle Samråd i Danmark, Kvinderådet, KVINFO, Landbrug og Fødevarer, Landsforeningen af ungdomsskoleledere, Landsorganisationen for borgerstyret personlig assistance (LOBPA), Landsorganisationen i Danmark (LO), LEV, Lilleskolerne, Lægeforeningen, Odense Kommune, Odsherred kommune, Offentligt Ansattes Organisationer (OAO), Oplysningsforbundenes Fællesråd, Parcelhus-ejernes Landsforening, Realdania, Rådet for Gymnasiale Uddannelser, Rådet for Socialt Udsatte, Samrådet, Selveje Danmark, Skolelederforeningen, Socialpædagogernes Landsforbund, Statsforvaltningerne, TI-Teleindustrien, Uddannelsesforbundet, Ungdomsskoleforeningen, Vejle Kommune, Vesthimmerlands Kommune, Viborg Kommune, Ældre Sagen, Ældreforum og Ældremobiliseringen.

Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne har gjort brug af forsøgsmulighederne	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne har gjort brug af forsøgsmulighederne
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne har gjort brug af forsøgsmulighederne	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne har gjort brug af forsøgsmulighederne
Miljømæssige konsekvenser	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne har gjort brug af forsøgsmulighederne	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne har gjort brug af forsøgsmulighederne
Administrative konsekvenser for borgerne	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne har gjort brug af forsøgsmulighederne	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne har gjort brug af forsøgsmulighederne
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget giver mulighed for at forsøg, der potentielt indeholder EU retlige aspekter i forhold til bruttostøtteintensitet, statsstøtte, digitalisering, udveksling af personoplysninger og eksportabilitet, kan videreføres frem til den 30. juni 2017.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Efter det foreslåede § 1, nr. 1, forlænges perioden for frikommuneforsøg frem til den 30. juni 2017. Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 1 og 3.

Til nr. 2.

Efter det foreslåede § 1, nr. 2, ophæves stk. 2 og 3 i § 1 i lov om frikommuner m.v. Bestemmelserne fastsætter særlige forsøgsperioder for enkelte frikommuneforsøg. Forlængelsen i nr. 1 medfører, at de særlige forsøgsperioder ikke længere er aktuelle.

Til nr. 3.

Efter den foreslåede § 1, nr. 3, konsekvensrettes § 27 i lov om frikommuner m.v. som følge af forslaget om at forlænge forsøgsperioden, jf. de almindelige bemærkninger, afsnit 1 og 3.

§ 27 i lov om frikommuner hjemler et forsøg inden for Skatteministeriets område, hvorefter f.eks. en bus, der er tilknyttet en bestemt institution, kan benyttes til flere formål, der er i institutionens interesse, uden at det får afgiftsmæssige konsekvenser.

Til § 2

Det foreslås i stk. 1, at loven træder i kraft den 1. januar 2015.

Efter det foreslåede stk. 2 forlænges gyldigheden af frikommuneforsøg, der er godkendt før dette lovforslags ikrafttræden, indtil den 30. juni 2017.

Forlængelsen omfatter både frikommuneforsøg, der er godkendt eller igangsat i medfør af lov om frikommuner m.v., og frikommuneforsøg, der er godkendt eller igangsat i medfør af forsøgsbestemmelser i anden lovgivning, jf. her § 4 i lov om frikommuner m.v.

Efter lovens § 4 kan gældende forsøgsbestemmelser i anden lovgivning anvendes mere vidtgående i forhold til godkendelser af ansøgninger om forsøg fra frikommunerne, uden at tilsvarende ansøgninger fra landets øvrige kommuner også bør imødekommes som følge af den almindeligt gældende forudsætning om lighed. Den foreslåede bestemmelse indebærer, at også frikommuneforsøg, der er godkendt i medfør af f.eks. § 184 i lov om social service, § 55 i lov om folkeskolen eller § 65 c i lov om kommunernes styrelse, ligeledes forlænges til den 30. juni 2017.

Der vil dermed ikke være behov for at udstede nye godkendelser til frikommuner for frikommuneforsøg, hvor godkendelse har været påkrævet. Ministre, der har meddelt godkendelser af frikommuneforsøg i medfør af lov om frikommuner m.v. eller i medfør af forsøgsbestemmelser, der hører under den pågældende ministers område, skal dermed ikke meddele nye godkendelser. Disse godkendelser forlænges ved lovforslaget.

Det bemærkes, at forlængelsen alene indebærer, at frikommuner har mulighed for at fortsætte med at gennemføre forsøg, der er godkendt før dette lovforslags ikrafttræden, jf. her de almindelige bemærkninger, afsnit 3. Frikommunerne vil ikke være forpligtet til at udføre forsøgene i hele perioden. Kommunalbestyrelserne i frikommunerne kan således – som det også er tilfældet efter de gældende regler – frit træffe beslutning om at afslutte godkendte og igangsatte forsøg inden den 30. juni 2017.

Den foreslåede bestemmelse medfører ikke, at eksisterende aftaler m.v. med borgere, foreninger m.v. som led i et frikommuneforsøg bortfalder eller automatisk forlænges. Det forudsættes således, at eksisterende aftaler m.v. om nødvendigt opsiges eller genforhandles i forbindelse med, at frikommunerne træffer beslutning om at videreføre forsøg udover den oprindelige udløbsdato for frikommuneforsøget den 31. december 2015.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

*Gældende formulering**Lovforslaget*

§ 1

§ 1. Efter denne lov kan frikommuner, jf. § 2, indtil den 31. december 2015 gennemføre forsøg med det formål at forbedre kvaliteten af den kommunale service over for borgerne, øge det lokale selvstyre, understøtte en bedre ressourceudnyttelse i kommunerne eller øge effektiviteten af den kommunale opgaveløsning.

Stk. 2. Forsøg efter §§ 8 og 9 kan uanset stk. 1 gennemføres frem til den 1. juli 2016.

Stk. 3. Forsøg efter § 27 kan uanset stk. 1 gennemføres frem til den 30. juni 2016.

§ 27. Køretøjer fritaget for afgift efter registreringsafgiftslovens § 2, stk. 1, nr. 7, litra a, kan til den 30. juni 2016 ud over kørsel som nævnt i registreringsafgiftslovens § 2, stk. 1, nr. 7, litra a, benyttes til andre formål, der er i institutionens interesse. Har køretøjet flere brugere, skal benyttelsen være i mindst en af brugernes interesse.

I lov om frikommuner m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1027 af 20. august 2013, som ændret ved lov nr. 555 af 2. juni 2014, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, *stk. 1*, ændres »31. december 2015« til: »30. juni 2017«.

2. § 1, *stk. 2 og 3*, ophæves.

3. I § 27 ændres »30. juni 2016« til: »30. juni 2017«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2015.

Stk. 2. Frikommuneforsøg, der er godkendt før lovens ikrafttræden, kan videreføres indtil den 30. juni 2017.